

**MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI ASKERİ FABRİKALAR GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ VE TERSANELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN 4734
SAYILI KAMU İHALE KANUNUNUN 3 ÜNCÜ MADDESİNİN (B) BENDİ
KAPSAMINDA YAPILACAK MAL VE HİZMET ALIMLARINA İLİŞKİN USUL VE
ESASLAR**

**Cumhurbaşkanı Kararının Tarihi : 24/8/2021 Sayısı : 4416
Yayımlandığı Resmî Gazetenin Tarihi : 25/8/2021 Sayısı : 31579**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Temel İlkeler

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Usul ve Esasların amacı; 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (b) bendi kapsamında Milli Savunma Bakanlığı Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü ve Tersaneler Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak mal ve hizmet alımlarında uygulanacak usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Usul ve Esaslar, Milli Savunma Bakanlığı Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü ve Tersaneler Genel Müdürlüğü ile bağlılarının savunma, güvenlik veya istihbarat alanları ile ilişkili olduğuna veya gizlilik içinde yürütülmesi gerektiğine Milli Savunma Bakanlığı tarafından karar verilen veya mevzuatı gereğince sözleşmenin yürütülmesi sırasında özel güvenlik tedbirleri alınması gereken veya Devlet güvenliğine ilişkin temel menfaatlerin korunmasını gerektiren hallerle ilgili olan mal ve hizmet alımlarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Usul ve Esaslar, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile ek 11 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Usul ve Esaslarda geçen;

- a) Alım: Bu Usul ve Esaslar kapsamında yapılan mal ve hizmet alımlarını,
- b) Askeri fabrika: Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyetlerini yürüten ana bakım fabrikası, bakım fabrikası, hava bakım fabrikası, dikimevi, ilaç fabrikası ve benzeri teşkilleri,
- c) Bakan: Milli Savunma Bakanını,
- ç) Bakanlık: Milli Savunma Bakanlığını,

d) Bilgi istek dokümanı: Alım dosyasının hazırlanmasında ihtiyaç duyulan ve muhtemel istekliler ve/veya diğer kurum ve kuruluşlardan alım konusu işle ilgili ekonomik, teknik ve/veya idari konularda bilgi talep eden dokümanı,

e) Genel Müdür: İlgisine göre Askeri Fabrikalar ve/veya Tersaneler Genel Müdürünü,

f) Genel Müdürlük: İlgisine göre Askeri Fabrikalar ve/veya Tersaneler Genel Müdürlüğünü,

g) Genel sipariş sözleşmesi/anlaşması: İdare ile bir veya birden fazla istekli arasında, belirli bir zaman aralığında gerçekleştirilecek alımların, özellikle fiyat ve mümkün olan hallerde öngörülen miktarlarının tespitine ilişkin şartları belirleyen sözleşmeyi/anlaşmayı,

ğ) Hizmet: Bakım ve onarım, taşıma, haberleşme, sigorta, araştırma ve geliştirme, muhasebe, piyasa araştırması ve anket, danışmanlık, savunma sanayii envanter/yetenek araştırması, yapılabirlik etüdü, tanıtım, basım ve yayım, temizlik, yemek hazırlama ve dağıtım, toplantı, organizasyon, sergileme, koruma ve güvenlik, mesleki eğitim, fotoğraf, film, fıkri ve güzel sanat, bilgisayar sistemlerine yönelik hizmetler ile yazılım hizmetlerini, taşınır ve taşınmaz mal ve hakların kiralanmasını ve benzeri diğer hizmetleri,

h) İdare: Bu Usul ve Esaslar kapsamında mal ve hizmet alımı yapan Genel Müdürlük veya Bakanlıkça/Genel Müdürlükçe alım yetkisi verilen Genel Müdürlük birimlerini,

ı) İhale yetkilisi: İhale usulünü ve ihale komisyonunu tespit eden, ilgili Genel Müdürlüğün ihale ve harcama yapma yetki ve sorumluluğuna sahip kişi ve kurulları ile usulüne uygun olarak yetki devri yapılmış görevlileri,

i) Onaylı tedarikçi listesi: Tedarikçi geliştirme programlarında başarılı olmuş istekli adaylarının isim, ticari unvan, adres, uzmanlık alanları, kapasite ve benzeri bilgilerinin uygun ortamda muhafaza edildiği veri tabanını,

j) Ön yeterlik değerlendirmesi: Mal ve hizmet alımları için Bakanlıkça belirlenecek esaslar doğrultusunda yapılacak değerlendirmeyi,

k) Pazar araştırması: Alımı yapılacak mal ve hizmetle ilgili piyasa şartlarını, üretim ve tedarikçi durumunu, varsa üretimle ilgili kısıtları ve riskleri ve/veya alım konusu mal ve hizmetle ilgili sektörel uygulamaları, standartları ve fiyatlarla ilgili bilgileri tespit etmek maksadıyla yapılan bilgi toplama faaliyetini,

l) Stratejik işbirliği anlaşması: Askeri fabrika ve tersanelerin üretim, bakım, onarım, modernizasyon ve deniz araçları/gemi inşa faaliyetlerinde kritiklik arz eden ve yurt dışından temin edilen hammadde, malzeme ve sistemlerin ve/veya bunlarla ilgili hizmetlerin yurt içinde tedarikçi kaynakları oluşturmak maksadıyla muhtemel tedarikçilerle yapılan uzun dönemli iş birliği anlaşmalarını,

m) Tedarikçi geliştirme programı: İlgili Genel Müdürlüğün bakım, onarım, yenileştirme, modernizasyon, imalat ve deniz araçları/gemi üretim faaliyetlerinde ihtiyaç duyduğu mal ve hizmetlerin uygun kalite, zaman ve fiyatta tedarik edilmesini ve ihtiyaç duyulan alanlarda nitelik ve nicelik yönünden yeterli sayıda istekli adayı havuzu

oluşturulması maksadıyla söz konusu istekli adaylarının kendilerini geliştirmesine ve bunların yetkinliğinin değerlendirilmesine yönelik çalışmaları,

n) Tersane: Tersaneler Genel M¼d¼rl¼ę¼ne bağlı askeri tersaneleri, ifade eder.

(2) Bu Usul ve Esaslarda tanımı bulunmayan hususlar hakkında 4734 sayılı Kanunda yer alan tanımlar esas alınır.

Temel ilkeler

MADDE 5- (1) Bu Usul ve Esaslar kapsamında yapılacak alım işlemlerinde:

a) T¼rk Silahlı Kuvvetlerinin envanterinde bulunan veya envanterine girecek harp silah, araç, gereç, platform ve sistemlerin (bunlarla ilgili her t¼rl¼ yedek parça, yazılım ve donanım dahil) harekâta hazırlık durumunun azami seviyede tutulmasına yönelik bakım, onarım, yenileştirme ve modernizasyon, tasarım, deniz araçları/gemi inşa ve imalat faaliyetlerinin tedarik s¼relerinden dolayı aksamaması esastır.

b) Tedarik stratejilerinin oluşturulmasında, T¼rk Silahlı Kuvvetleri envanterindeki harp silah, araç, gereç, platform ve sistemlerin işletme ve idamesinde yurt dışına bağımlılığın azaltılması hedeflenir.

c) Ödeneği olmayan veya Devlet/fırma kredisi kullanılan alımlarda kaynağı planlanmayan hiçbir iş için ihaleye çıkılamaz.

) 2/7/1992 tarihli ve 3833 sayılı T¼rk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının Gerçekleştirilmesi Maksadıyla Gelecek Yıllara Sâri Taahh¼tlere Girişme Yetkisi Verilmesi Hakkında Kanun gereğince Cumhurbaşkanınca onaylanan listede yer alan mal ve hizmet alımlarının, ihtiyaçların s¼reklilięi göz ön¼ne alınarak yıllara sâri olarak yapılması esastır.

d) Askeri fabrika ve tersanelerin bakım, onarım, yenileştirme ve modernizasyon, araştırma-geliştirme, tasarım, deniz araçları/gemi inşa ve imalata yönelik yapacağı ham madde, mamul malzeme, yarı mamul malzeme, sistem, tezgah, ekipman, yazılım, yedek parça ile ilgili mal ve hizmet alımlarının savunma, güvenlik veya istihbarat alanları ile ilişkili olduğu veya gizlilik içinde y¼r¼t¼lmesi gerektiği kabul edilir.

e) Teknik yeterlik, kalite, teslimat performansı ve satış sonrası hizmetleri yön¼nden yeterliliğe ulaşmış isteklilerden alım yapılması esastır. Bu maksatla alımlarda temel usul olarak belli istekliler arasında ihale usul¼ kullanılır ve talep eden muhtemel istekliler nezdinde tedarikçi geliştirme programları başlatılabilir.

İKİNCİ BÖL¼M

İhale Usulleri ve Doğrudan Temin

Uygulanacak ihale usulleri

MADDE 6- (1) Bu Usul ve Esaslar kapsamında ihale ile yapılacak alımlarda aşağıda belirtilen ihale usulleri uygulanır.

a) Belli istekliler arasında ihale usul¼:

1) Belli istekliler arasında ihale usulü alımı yapan idare tarafından belirlenen isteklilere gönderilecek davet ile yapılır. Bu istekli adaylarının onaylı tedarikçi listelerinden belirlenmesi esastır. Ancak onay belgesinde belirtilmek kaydıyla onaylı tedarikçi listesinde yer alan istekli adaylarıyla birlikte, ilanlı veya ilansız ön yeterlik değerlendirmesiyle belirlenen istekli adayları da davet edilebilir. Yurt dışında yerleşik yabancı firmaların davet edilmesinde ön yeterlik şartı aranmaz.

2) Tekliflerin alınması ve değerlendirilmesini müteakip, alım dokümanında belirtilen şartları karşılayan istekli/istekliler ile dokümanda belirtilen görüşme sayısını geçmemek ve daha önceki fiyat teklifini aşmamak üzere fiyat üzerinde görüşme yapılarak alım sonuçlandırılır. Ancak onay belgesi ve idari şartnamede belirtilmesi kaydıyla fiyat üzerinde görüşme yapılmayabilir.

3) Fiyat görüşmesi yapılmayan işlerde isteklilerden ilk fiyat tekliflerini aşmamak üzere son yazılı fiyat teklifleri alınarak alım sonuçlandırılır.

b) Rekabetçi müzakere usulü:

1) Alım konusu mal veya hizmetin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve mali özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenememesi halinde bu usul kullanılabilir.

2) Bu usule göre yapılacak alımlarda, ilanlı veya ilansız ön yeterlik değerlendirilmesiyle veya onaylı tedarikçi listelerine göre muhtemel istekliler davet edilir ve öncelikle alım konusu işin teknik detayları ve gerçekleştirme yöntemleri gibi hususlarda fiyatı içermeyen ilk teklifler isteklilerden alınır.

3) İdarenin ihtiyaçlarını en uygun şekilde karşılayacak yöntem ve çözümler üzerinde alım komisyonu her bir istekli ile görüşür. Teknik görüşmeler sonucunda şartların netleşmesi üzerine bu şartları karşılayabilecek isteklilerden, gözden geçirilerek şartları netleştirilmiş teknik şartnameye dayalı olarak fiyat tekliflerini de içerecek şekilde tekliflerini vermeleri istenir.

4) Bu bent kapsamında yapılacak alımlarda, ilk fiyat tekliflerini aşmamak üzere isteklilerden alım kararına esas olacak son fiyat teklifleri alınır ve fiyat üzerinde görüşme yapılarak alım sonuçlandırılır. Alım dokümanında belirtilmesi kaydıyla fiyat üzerinde görüşme yapılmayabilir.

c) Pazarlık usulü:

1) Pazarlık usulü, ilan yapılmaksızın idarece davet edilen isteklilerin teklif verebildiği bir usuldür. Bu usul, belli istekliler arasında ihale usulünün kullanılmasının mümkün olmadığı veya savunma, güvenlikle ilgili acil ve/veya özel hallerin ortaya çıkması durumunda kullanılır.

2) Davet edilecek istekliler ihale yetkilisince belirlenir ve davet edilecek istekli sayısı ivedi veya zorunlu haller dışında üçten az olamaz. Teklif veren isteklilerde sayı sınırı aranmaz. Davet edilen isteklilerden istenecek ekonomik, mali, mesleki ve teknik yeterliklerine ilişkin hususlar alım dokümanında belirtilir.

3) Tekliflerin alınması ve değerlendirilmesini müteakip, alım dokümanında belirtilen şartları karşılayan istekli/istekliler ile dokümanda belirtilen görüşme sayısını geçmemek ve daha önceki fiyat teklifini aşmamak üzere fiyat üzerinde görüşme yapılarak alım sonuçlandırılır. Fiyat görüşmesi yapılmayan işlerde isteklilerden ilk fiyat tekliflerini aşmamak üzere son yazılı fiyat teklifleri alınarak alım sonuçlandırılır.

4) İdare, pazarlık usulü ile gerçekleştirilecek alımları, teknik kriterleri görüşerek ya da bu kriterleri görüşmeksizin yalnızca fiyat üzerinde görüşme yaparak sonuçlandırmakta serbesttir. Bu husus dokümanda belirtilir.

ç) Açık ihale usulü:

1) Bütün isteklilerin teklif verebildiği usuldür ve ilan yapılması zorunludur. Bu usulün hangi şartlarda kullanılacağı Bakanlıkça belirlenir.

2) Tekliflerin alınması ve değerlendirilmesini müteakip, idari ve teknik şartname gereklerini karşılayan istekliler ile alım dokümanında belirtilen şartlar doğrultusunda alım ve fiyat üzerinde görüşme yapılarak ihale sonuçlandırılır. Alım dokümanında belirtilmek kaydıyla fiyat üzerinde görüşme yapılmayabilir.

Doğrudan temin

MADDE 7- (1) Aşağıda belirtilen alımlar doğrudan temin yöntemiyle yapılabilir:

a) İkili veya çok taraflı uluslararası anlaşmalar, mutabakat muhtıraları gereği yapılan alımlar ile askeri malzeme satış teşkilatlarından veya Türkiye'nin dahil olduğu uluslararası askeri organizasyonlardan yapılan alımlar.

b) 4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (d) bendindeki alımlar hariç olmak üzere, özelliği nedeniyle dış temsilcilikler aracılığıyla bu Usul ve Esaslar kapsamında gerçekleştirilecek alımlar.

c) Türk Silahlı Kuvvetlerini güçlendirmek amacıyla özel kuruluş kanunları ile kurulan vakıf ve bunun sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu şirketler, kamu kurum ve kuruluşları ile kamunun sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu teşebbüs ve işletmelerin ürettikleri mal ve hizmet alımları. Bu bende göre yapılacak alımlarda Bakanlık onayı alınır.

ç) Ulusal menfaat veya gizlilik veya standardizasyonun korunması veya acil harekât ihtiyaçlarını temin etmek maksadıyla, ihtiyaç makamlarınca teklif edilip, Bakanlık tarafından onaylanan tek kaynak alımları.

d) Mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmetlerin, asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişilerden yapılacak alımlar.

e) Stratejik iş birliği anlaşmaları kapsamında yapılan alımlar.

f) İhtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğinin tespit edildiği alımlar.

g) Sadece gerçek veya tüzel tek kişinin, ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olduğu alımlar.

ğ) 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendinde, büyükşehir belediye sınırları dahilinde bulunan idareler için belirtilen ve Kamu İhale Kurumunca her yıl güncelleştirilen parasal limitin on katına kadar olan mal ve hizmet alımları.

(2) Birinci fıkranın;

a) (a) bendi kapsamında tedarik edilecek ihtiyaçların fiyatları anlaşmanın taraf olduğu ülke/kurum ve kuruluşlarca belirlendiğinden ayrıca yaklaşık maliyet belirlenmez ve fiyat üzerinde görüşme yapılmaz.

b) (b) bendine göre yapılacak alımlar, fiyat üzerinde görüşme yapılarak sonuçlandırılır. Ancak alım dokümanında belirtilmesi kaydıyla fiyat üzerinde görüşme yapılmayabilir.

c) (c), (ç), (d), (e), (f) ve (g) bentlerinde belirtilen alımlar, fiyat üzerinde görüşme yapılarak sonuçlandırılır. Bu bentler kapsamında yapılacak olan alımlarda geçici teminat istenilmesi halinde, alınacak nakit teminattaki eksik kısım tamamlattırılabilir veya teminat mektubundaki eksiklikler düzeltilirilebilir.

ç) (d) bendi kapsamında yapılan alımlarda sözleşme yapılması zorunludur.

(3) Birinci fıkra kapsamında yapılacak alımlarda ilan yapma, teminat alma, alım komisyonu kurma, yaklaşık maliyet hesaplama, istekli adaylarını onaylı tedarikçi listelerinden belirleme ve 12 nci maddede belirtilen yeterli kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Alıma İlişkin Esaslar

Pazar araştırması

MADDE 8- (1) İdare, askeri fabrika ve tersanelerin görevlerine ilişkin mal ve hizmet alımlarında; ilgili sektöre özgü uygulamaları, standartları, üretim kapasitesini, rekabet şartlarını, belli başlı tedarikçileri, ortalama üretim/teslimat sürelerini, yurt dışından tedarik edilen ara mamulleri, piyasa fiyatları ve benzeri hususları tespit etmek ve bu tespitleri tedarik planlamalarında kullanmak üzere pazar araştırması yapabilir ve/veya bu konuda danışmanlık hizmeti alabilir. Bu maksatla muhtemel isteklilerden, ilgili kamu veya özel sektör kuruluşlarından bilgi talebinde bulunabilir, bilgi istek dokümanı yayımlayabilir, toplantı ve/veya konferanslar tertip edebilir.

Stratejik iş birliği anlaşmaları ve onaylı tedarikçi faaliyetleri

MADDE 9- (1) Askeri fabrika ve tersanelerin üretim, bakım, onarım, modernizasyon ve deniz araçları/gemi inşa faaliyetlerinde kritiklik arz eden ve yurt dışından temin edilen ham madde, malzeme, yedek parça ve sistemlerin ve/veya bunlarla ilgili hizmetlerin yurt içi

tedarik kaynaklarının oluşturulması maksadıyla idare, Bakan onayıyla ilgili kamu veya özel sektör kurum ve kuruluşlarıyla stratejik iş birliği anlaşması yapılabilir. Stratejik iş birliği anlaşması yapılacak kurum ve kuruluşların seçiminde uygulanacak kriterler (mali ve teknik yeterlik, yerlilik oranı, teknoloji transferi, araştırma ve geliştirme ile ürün geliştirme ve benzeri) dokümanda belirtilir.

(2) Stratejik iş birliği faaliyetlerinin başarılı olması halinde, ilgili kurum ve kuruluşlar; azami on yıl süreyle söz konusu stratejik malzeme ve hizmetlerin tedarikinde tek kaynak olarak kabul edilir.

(3) Stratejik ham madde ve ara mamul olarak tespit edilen malzemelerin listesi Bakanlıkça yayımlanır ve ihtiyaç halinde güncellenir.

(4) Tedarikçi geliştirme programlarında başarılı olmuş istekli adaylarına yönelik onaylı tedarikçi listeleri oluşturulabilir. Onaylı tedarikçi listelerinin oluşturulması, güncellenmesi ve/veya isteklilerin söz konusu listelerden çıkartılmasına ilişkin hususlar Bakanlıkça belirlenir.

Alım komisyonu

MADDE 10- (1) Biri başkan olmak üzere, en az birinin alım konusu işin uzmanı olması şartıyla, en az üç ve tek sayıda kişiden oluşan alım komisyonu, yedek üyeler de dahil olmak üzere ihale yetkilisi tarafından görevlendirilir. Alımı yapan idare tarafından, diğer ilgili birimler ile kamu kurum ve kuruluşlarından komisyona üye/üyeler alınabilir.

(2) Alım komisyonu eksiksiz olarak toplanır. Komisyon kararları çoğunlukla alınır. Kararlarda çekimser kalamaz. Komisyon başkanı ve üyeleri oy ve kararlarından sorumludur. Karşı oy kullanan komisyon başkanı veya üyeleri, gerekçesini komisyon kararına yazmak ve imzalamak zorundadır.

Yaklaşık maliyet

MADDE 11- (1) Alım öncesi gerekli fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyet belirlenir ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir. Fiyat araştırması esnasında, ihtiyaç duyulduğu takdirde alım ile ilgili bilgi ve belgelerden uygun görülenler muhtemel isteklilere/ilgili kurum ve kuruluşlara verilebilir. Yaklaşık maliyete alım ilanlarında yer verilmez. Yaklaşık maliyet isteklilere veya alım süreci ile resmi ilişkisi olmayan diğer kişi ve kurumlara açıklanamaz. Yaklaşık maliyetin sınai veya teknolojik zorunluluklar veya acil ihtiyaçlar nedeniyle belirlenemediği veya yaklaşık maliyetin belirlenmesinde güçlüklerin yaşandığı durumlarda gerekçesi onay belgesinde belirtilmek kaydıyla, planlanan bütçesi ile alıma çıkılabilir.

(2) Yaklaşık maliyete ilişkin herhangi bir bilgiye onay belgesi ekindeki hesap cetveli dışında hiçbir belgede yer verilmez.

Alıma katılabilmek için gerekli belgeler ve yeterlik kuralları

MADDE 12- (1) Alım dokümanında düzenlenmesi şartıyla alıma katılacak isteklilerden, ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliklerinin belirlenmesine ilişkin olarak bilgi ve belgeler istenebilir.

(2) Alım konusu işin niteliğine göre istenilen bilgi veya belgelerden hangilerinin yeterlik değerlendirmesinde kullanılacağı ve belgelerin taşınması gereken yeterlik kriterleri dokümanda veya davet belgelerinde belirtilir.

(3) Bu madde kapsamında istenen belgelerden hangilerinin taahhütname olarak sunulabileceği idare tarafından belirlenir. Gerçeğe aykırı hususlar içeren taahhütname sunulması veya alım üzerinde kalan istekli tarafından taahhüt altına alınan durumu tevsik eden belgelerin sözleşme imzalanmadan önce idareye verilmemesi halinde, bu durumda olanlar alım dışı bırakılarak alınmışsa geçici teminatları gelir kaydedilir.

Alıma katılamayacak olanlar

MADDE 13- (1) Savunma, güvenlik veya istihbarat alanında faaliyet gösteren idare bünyesinde bulunan veya bu idareler ile ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf, dernek, birlik, sandık, şirket gibi kuruluşlar ile bu kuruluşların ortak oldukları şirketler hariç olmak üzere, 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinde belirtilenler, doğrudan veya dolaylı veya alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde alımlara katılamazlar.

(2) Bu yasaklara rağmen alıma katılan istekliler, alım dışı bırakılarak alınmışsa geçici teminatları gelir kaydedilir. Ayrıca bu durumun tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında tespit edilememesi nedeniyle bunlardan biri üzerine alım kararı verilmişse geçici teminatı gelir kaydedilerek alım iptal edilir.

Alım usulünün belirlenmesi

MADDE 14- (1) Bu Usul ve Esaslara göre yapılacak alımlarda, ihale yetkilileri tarafından tespit edilen alım usulü kullanılır ve alım onayında belirtilir. Söz konusu onayda ayrıca alım komisyonu, proje numarası, tahsis edilen/programlanan ödenek tutarı da belirlenir.

Şartnameler

MADDE 15- (1) Alım konusu işlerin her türlü özelliğini belirten idari ve teknik şartnamelerin veya teknik şartname yerine geçen dokümanın ve/veya alım esas numunelerinin idarece hazırlanması esastır. Ancak mal, hizmet ve danışmanlık hizmeti alımlarının özelliği nedeniyle idarelerce hazırlanmasının mümkün olmadığının ihale yetkilisi tarafından onaylanması kaydıyla, teknik şartnameler hizmet alımı yapılmak suretiyle hazırlattırılabilir.

(2) Alım konusuna göre gerekçesi alım onaylarında belirtilmek kaydıyla idari ve/veya teknik şartname düzenlenmeden alıma esas numune veya katalog ile alıma çıkılabilir.

(3) Onay belgesinde belirtilmek suretiyle teknik şartname düzenlenmesine gerek kalmaksızın uluslararası kabul gören stok numarası veya parça numarası veya Türk

Standartları Enstitüsü veya yabancı ülkelerin standartları belirlemeye yetkili kurumları tarafından verilen standart numaraları ile alıma çıkılabileceği gibi özelliği nedeni ile onay belgesinde alım konusu işin tek kaynaktan ve/veya üretici firma kodu ve/veya prospektüsü ile alınabileceği durumlar ile araştırma ve geliştirme projelerinde idari ve/veya teknik şartname düzenlenmeyebilir.

(4) İdari şartnamelerde bulunacak hususlar, Bakanlıkça belirlenir.

İlan ve alım dokümanının bedeli

MADDE 16- (1) Alımlarda ön ilan ve/veya ilan yapılıp yapılmayacağı, ilan yapılacak ise süreleri ve ilanın nerede yapılacağı alım onay belgesinde belirtilir. İlanların ilgili Genel Müdürlüğün internet sitelerinde yapılması esastır.

(2) Alım dokümanı, teklif verecek isteklilerin yetkili temsilcilerine, doküman bedelinin yatırıldığına dair makbuzun teslim edilmesi şartı ile imza karşılığında verilir. Alım dokümanı bedeli alım onay belgesinde tespit edilir. Alım doküman bedelleri, ilgili Genel Müdürlüğün hesabına gelir kaydedilir. Onay belgesinde belirtmek kaydıyla, alım dokümanları bedelsiz olarak da isteklilere verilebilir.

Alım dokümanında değişiklik yapılması ve açıklama istenmesi

MADDE 17- (1) İlan/davet yapıldıktan sonra alım dokümanında değişiklik yapılmaması esastır. Ancak zeyilname düzenlenmesi ve açıklama istenmesine ilişkin hususlar, alım dokümanında belirtildiği şekilde yapılır.

Alımlarda esas alınacak para birimi

MADDE 18- (1) Alımlarda Türk Lirası üzerinden teklif alınması esastır. Ancak zorunlu hallerde yabancı para birimleri üzerinden teklif alınabilir. Bu husus alım dokümanında belirtilir.

Tekliflerin hazırlanması ve sunulması

MADDE 19- (1) Tekliflerin hazırlanması ve sunulması, alım dokümanında belirtildiği şekilde yapılır.

Geçici ve kesin teminat

MADDE 20- (1) Alımlarda geçici ve kesin teminat alınıp alınmayacağı alım dokümanında belirlenir. Alım dokümanında belirtilmeyen hususlar hakkında 4734 sayılı Kanun ile 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununda belirlenen hükümler uygulanır.

(2) İdare, geçici ve kesin teminatların süresi ve serbest bırakılması konusunda düzenleme yapabilir.

Tekliflerin geçerlilik süresi

MADDE 21- (1) Tekliflerin geçerlilik süresi alım dokümanında belirtilir. İdarece ihtiyaç duyulması halinde bu süre, teklif ve alım koşulları değiştirilmemek ve isteklinin kabulü kaydıyla uzatılabilir.

Tekliflerin alınması ve açılması

MADDE 22- (1) Tekliflerin alınması ve açılmasına ilişkin hususlar alım dokümanında belirtildiği şekilde yapılır.

Tekliflerin değerlendirilmesi

MADDE 23- (1) Alım komisyonu, tekliflerin incelenmesi, karşılaştırılması ve değerlendirilmesinde yararlanmak üzere net olmayan hususlarla ilgili isteklilerden yazılı olarak tekliflerini açıklamalarını isteyebilir.

(2) Teklifi oluşturan belgelerden teklif mektubundaki teklif fiyatı ve istenmesi halinde geçici teminat hariç alım dokümanında istenilen diğer belgeler, alım komisyonunca belirlenen sürede düzeltilir ve/veya tamamlattırılır. Fiyat üzerindeki görüşmede istekliler daha önce verdikleri teklif fiyatlarını arttıramazlar.

(3) İsteklilerin tekliflerinde aritmetik hata bulunup bulunmadığı kontrol edilir. Hata bulunması halinde, isteklilerce teklif edilen birim fiyatlar esas alınmak kaydıyla, aritmetik hatalar alım komisyonu tarafından resen düzeltilir. Bu durum hemen istekliye bildirilir. İstekli düzeltilmiş teklifi kabul edip etmediğini tebliğ tarihini izleyen beş gün içinde yazılı olarak bildirmek zorundadır. İsteklinin düzeltilmiş teklifi kabul etmediğini süresinde bildirmesi veya bu süre içinde herhangi bir cevap vermemesi halinde, teklifi değerlendirme dışı bırakılır ve varsa geçici teminatı gelir kaydedilir.

(4) Alım tarihi itibarıyla haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı bulunmayan, ancak alım kararının ihale yetkilisinin onayına sunulmasından önceki herhangi bir safhasında isteklinin yasaklandığının tespiti halinde istekli değerlendirme dışı bırakılır ve varsa geçici teminatı iade edilir.

(5) İdare herhangi bir yükümlülük üstlenmeksizin, verilen teklifleri kabul edip etmemekte, teklifleri değerlendirip değerlendirmemekte, tekliflerin tamamını reddetmekte ve alımın iptal edilmesinde tamamen serbesttir. Bu hususlar alım dokümanında da belirtilir.

Aşırı düşük teklifler

MADDE 24- (1) Aşırı düşük teklifin/tekliflerin sorgulanıp sorgulanmayacağına ilişkin hususlar alım dokümanında belirtilir.

Alımın karara bağlanması, onaylanması ve bildirilmesi

MADDE 25- (1) Fiyat üzerinde görüşme yapılacağı belirtilen alımlarda, teklifi uygun görülen istekli/istekliler ilk fiyat teklifleri üzerinden indirim yapmak için alım komisyonunca

fiyat görüşmelerine davet edilir. Yapılacak davet tebligatında; davet günü, saati ve yeri belirtilir. Ayrıca idare veya alım komisyonunca karar verilmesi halinde istekli/istekliler ile yazışma veya elektronik ortam ile de fiyat üzerinde görüşme yapılabilir.

(2) Alım komisyonlarınca alınan alım kararları, ihale yetkilisince karar tarihinden itibaren beş iş günü içinde onaylanır veya iptal edilir.

(3) İhale komisyonları mevcut tekliflerde alım dokümanındaki şartları sağlayan en avantajlı teklifi esas alır.

(4) En avantajlı teklif, sadece fiyat esasına göre veya fiyat ile birlikte işletme ve bakım maliyeti, performans, maliyet etkinliği, verimlilik, yerlilik, teslimat süresi, kalite ve teknik değer gibi fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirlenir. En avantajlı teklifin fiyat dışı unsurlar da dikkate alınarak belirleneceği alımlarda alım dokümanında bu unsurların parasal değerleri veya nispi ağırlıkları belirlenir.

(5) Alım sonucu, alım kararlarının ihale yetkilisi tarafından onaylandığı günü izleyen beş iş günü içinde, alım üzerinde bırakılan istekli de dahil alıma teklif veren bütün isteklilere 4734 sayılı Kanunun 65 inci maddesi çerçevesinde tebliğ edilir. Alım kararlarının ihale yetkilisi tarafından iptal edilmesi durumunda da isteklilere aynı şekilde bildirim yapılır.

Sözleşme

MADDE 26- (1) Bu Usul ve Esaslar kapsamında yapılacak alımlarda, sözleşme yapılıp yapılmayacağına ihale yetkilisince karar verilir. Bu husus onay belgesinde belirtilir. Sözleşme düzenlenmesine karar verilmiş ise; sözleşmelerde, 4735 sayılı Kanunun 7 nci maddesinde sayılan hususlardan ihtiyaç duyulanlara yer verilebilir, ayrıca idarece ilave hususlar da eklenebilir. Sözleşme tipleri, her tipte standart sözleşmeler ve sözleşmelerde yer alacak hususlar ile sözleşmelere ilişkin diğer hususlar Bakanlıkça belirlenir.

(2) Alımlar sonucu yapılacak sözleşmeler ile varsa ilgili ek sözleşmelerin alım dokümanında aksi belirtilmedikçe noter tasdiki/tescili zorunlu değildir. Düzenlenecek sözleşmeler, Türkçe'nin yanında başka bir dilde de düzenlenebilir. Bu durumda sözleşmenin yorumunda Türkçe metin esas alınır. Ancak sözleşmenin eki olan Türkçe'ye çevrilememiş bölümlerde yabancı dil geçerli olarak kabul edilir.

Sözleşme hükümlerinin uygulanması

MADDE 27- (1) Sözleşmenin imzalanmasından sonraki faaliyetler, sözleşmede yer alan hükümler dahilinde gerçekleştirilir.

(2) Sözleşme kapsamında tedarik edilmesi öngörülen kalemlerin kullanımını engellemeyecek kusur veya eksiklik bulunduğu tespit edilmesi ve teknik olarak kabulünde sakınca olmadığı hususunda ihtiyaç makamının uygun görüşünün alınması halinde söz konusu kalemlerin kabulüne yönelik işlemler, sözleşme bedelinin en fazla % 10'u kadar nefaset farkı kesilmesine yönelik Bakanlık onayı alınması suretiyle yapılabilir. Kusur ve eksikliklerin tutarının sözleşme bedelinin % 10'unu aşması durumunda, sözleşme feshedilerek hesabı genel

hükümlere göre tasfiye edilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin hususlar Bakanlıkça belirlenir.

Genel sipariş sözleşmeleri/anlaşmaları

MADDE 28- (1) İdare, ihtiyaç duyduğu mal ve hizmet alımlarına ilişkin olarak bu Usul ve Esaslarda yer alan alım usullerini/doğrudan temin yöntemini uygulamak kaydıyla genel sipariş sözleşmeleri/anlaşmaları yapabilir. Genel sipariş sözleşmesi/anlaşması ile karşılanması planlanan tahmini ihtiyaç miktarları ve sözleşme süresi alım dokümanında ve yapılması durumunda ilanda ve/veya davet mektuplarında gösterilir.

(2) Aynı konuda genel sipariş sözleşmeleri/anlaşmaları, bir veya birden fazla istekli ile yapılabilir.

(3) Yürürlükteki genel sipariş sözleşmesi/anlaşması kapsamında mal ve hizmet alımı yapılacaksa, anlaşmaya taraf olan isteklilerden anlaşmanın konusu olan mal ve hizmete ilişkin fiyat ve teslimat şartlarını içeren teklif istenir. Söz konusu teklif alımı yapacak birimce değerlendirilir ve uygun bulunması halinde sipariş verilir.

(4) Genel sipariş sözleşmesi/anlaşması yapılmış olması, idareye alım yapma yükümlülüğü getirmez. İdare, genel sipariş sözleşmesi/anlaşması kapsamındaki ihtiyaçlarını bu Usul ve Esaslarda yer alan diğer usulleri kullanmak suretiyle de temin edebilir.

Fiyat farkı

MADDE 29- (1) Alımlarda esas alınacak para birimi yabancı ülke para birimi olduğunda fiyat farkı hesaplanmaz. Ancak 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince yapılan alımlarda, alım dokümanında belirtmek kaydıyla fiyat farkı hesaplanabilir. Türk Lirası esas alınarak yapılan alımlarda, onay belgesinde veya dokümanda belirtilmesi kaydıyla, 4735 sayılı Kanun hükümlerine göre fiyat farkı hesaplanabilir.

Sözleşme kapsamında yapılacak işin artışı ve eksilişi

MADDE 30- (1) Mal ve hizmet alımı sözleşmelerinde, öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde artışa konu olan iş;

a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması,

şartlarıyla, birim fiyat teklif almak suretiyle yapılan mal ve hizmet alımı sözleşmelerinde sözleşme bedelinin % 20'sine kadar oran dahilinde, süre hariç sözleşme ve alım dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilir.

(2) İşin birinci fıkrada belirtilen şartlar dahilinde tamamlanamayacağının anlaşılması durumunda ise artış yapılmaksızın hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. Ancak bu durumda, işin tamamının alım dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesi zorunludur.

(3) Sözleşme bedelinin % 80'inden daha düşük bedelle tamamlanacağı anlaşılan işlerde, yüklenici işi bitirmek zorundadır. Bu durumda yükleniciye, yapmış olduğu gerçek giderleri ve yüklenici kârına karşılık olarak, sözleşme bedelinin % 80'i ile sözleşme fiyatlarıyla yaptığı işin tutarı arasındaki bedel farkının % 5'i geçici kabul tarihindeki fiyatlar üzerinden ödenir.

Mücbir sebepler ve idareden kaynaklanan sebeplerle süre uzatımı verilmesi

MADDE 31- (1) Bu Usul ve Esaslar kapsamında mücbir sebep olarak kabul edilebilecek haller aşağıda belirtilmiştir:

- a) Doğal afetler.
- b) Kanuni grev.
- c) Genel salgın hastalık.
- ç) Kısmi veya genel seferberlik ilanı.
- d) Gerektiğinde idare tarafından uygun görülen benzeri diğer haller.

(2) Süre uzatımı verilmesi, sözleşmenin feshi gibi durumlar da dahil olmak üzere idare tarafından birinci fıkrada belirtilen hallerin mücbir sebep olarak kabul edilebilmesi için;

- a) Yükleniciden kaynaklanan bir kusurdan ileri gelmemiş olması,
- b) Taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması,
- c) Yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş bulunması,
- ç) Mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen yirmi gün içinde yüklenicinin idareye yazılı olarak bildirimde bulunması (Alımın özelliğine göre alım dokümanında belirtilmesi kaydı ile bu bildirim ve/veya belgelendirme süresi için farklı düzenleme yapılabilir),

- d) Yetkili mercilerden alınacak belgelerle belgelendirilmesi, zorunludur.

(3) Mücbir sebeplerden dolayı sözleşmenin feshedilmesi halinde hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilerek kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar iade edilir.

(4) İdarenin sözleşmenin ifasına ilişkin yükümlülüklerini öngörülen süreler içinde yerine getirememesi veya sonradan yüklenicinin kusuru olmaksızın idareden kaynaklanan nedenlerle sorumluluğu yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi, bu durumun taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması ve yüklenicinin bu engeli ortadan kaldırmaya gücünün yetmemiş olması halinde, işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre işin bir kısmına veya tamamına ait süre en az gecikilen süre kadar uzatılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yerli istekliler ile ilgili düzenlemeler

MADDE 32- (1) Yerli istekliler ve yerli malı ile ilgili hususlarda, 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

Ön ödeme/avans ve krediler

MADDE 33- (1) Bu Usul ve Esaslar kapsamındaki alımlarda avans ve kredi işlemleri, işin özelliğine göre 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 3833 sayılı Kanun ve bu kanunlara dayanılarak çıkarılan mevzuat hükümlerine göre yürütülür. Yükleniciye avans verilip verilmeyeceği, verilecekse oranı ve avans teminatı alınıp alınmayacağı alım dokümanında belirtilir.

Yasak fiil ve davranışlar

MADDE 34- (1) Yasak fiil ve davranışlarla ilgili hususlarda, 4734 sayılı Kanun ve 4735 sayılı Kanunda yer alan hükümler uygulanır. Savunma, güvenlik veya istihbarata ilişkin olarak doğrudan temin ile yapılan alımlarda yasaklama hükümleri uygulanmaz.

Sınır ötesi ve terörle mücadele harekâtı kapsamındaki alımlar

MADDE 35- (1) Türk Silahlı Kuvvetlerine sınır ötesinde veya terörle mücadele harekâtında verilen her türlü görev kapsamında yurt içinde veya yurt dışında ihtiyaç duyulan alımlar, bu Usul ve Esaslara tabi olmaksızın, usul ve esasları ile ödeme şekli belirtilmek kaydıyla Genel Müdürlük tarafından alınacak Bakan onayına istinaden, Bakanlıkça veya diğer kamu kurum ve kuruluşları vasıtasıyla tedarik edilir veya yaptırılır.

Diğer hususlar

MADDE 36- (1) 4734 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinde yer alan Kamu İhale Kurumu geliri bu Usul ve Esaslara göre yapılan alımlarda alınmaz.

(2) Sözleşmenin devri, sözleşmenin feshi ve ortak girişimlere ilişkin işlemlerde, 4734 sayılı Kanun ve 4735 sayılı Kanunda belirtilen hükümler uygulanır.

(3) Bu Usul ve Esaslarda belirtilmeyen hususlarda 4734 sayılı Kanun ve 4735 sayılı Kanun ile ilgili diğer ikincil mevzuat hükümlerinin uygulanmasına veya ilave düzenlemeler yapılmasına Bakanlıkça karar verilebilir.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 37- (1) 18/8/2017 tarihli ve 30158 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulan 17/7/2017 tarihli ve 2017/10605 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Milli Savunma Bakanlığı Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü ve Tersaneler Genel Müdürlüğü tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (b) bendi kapsamında yapılacak ihalelere ilişkin Esaslar yürürlükten kaldırılmıştır.

Başlanmış olan alımlar

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Usul ve Esasların yürürlüğe girdiği tarihten önce alımın yapılacağı yazılı olarak duyurulmuş veya ilanı yapılmış bulunan işler, tabi olduğu mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Ek Fiyat Farkı

GEÇİCİ MADDE 2- (Ek:RG-13/5/2022-31834-C.K-5545/1 md.)

(1) Bu Usul ve Esaslar kapsamında yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin Türk Lirası üzerinden yapılan sözleşmelerde (doğrudan temin usulü ile yapılan alımlar dahil), 23/2/2022 tarihli ve 5203 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Geçici 5 inci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Esaslar doğrultusunda ek fiyat farkı hesaplanabilir ve/veya bu sözleşmeler devredilebilir.

Ek fiyat farkı ve artırımlı fiyat farkı

GEÇİCİ MADDE 3- (Ek:RG-28/7/2022-31906-C.K-5909/1 md.)

(1) Bu Usul ve Esaslar kapsamında yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin Türk Lirası üzerinden yapılan sözleşmelerde, 12/5/2022 tarihli ve 5546 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Geçici 6 ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Esaslar doğrultusunda; yüklenicinin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içerisinde idareye yazılı olarak başvurusu üzerine artırımlı fiyat farkı ile ek fiyat farkı hesaplanabilir, süre uzatımı verilebilir ve/veya sözleşmeler feshedilebilir.

Yürürlük

MADDE 38- (1) Bu Usul ve Esaslar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 39- (1) Bu Usul ve Esasları Milli Savunma Bakanı yürütür.

**24/8/2021 TARİHLİ VE 4416 SAYILI CUMHURBAŞKANI
KARARI İLE YÜRÜRLÜĞE KONULAN YÖNETMELİĞE EK
VE DEĞİŞİKLİK GETİREN YÖNETMELİKLERİN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTEREN ÇİZELGE**

**Ek ve Değişiklik Getiren Yönetmeliği Yürürlüğe Koyan
Kararnamenin**

Tarihi	Numarası	4416 Sayılı Yönetmeliğin Değişen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
12/5/2022	5545	Geçici Madde 2	13/5/2022
27/7/2022	5909	Geçici Madde 3	28/7/2022